

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: KK-12P/81/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8423200497
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tomáš Dulina
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2023:8423200497.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudcom JUDr. Tomášom Dulinom v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, dieťa rodičov - matky C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX, F. a otca G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. I. XX, F., o návrhu matky na zvýšenie výživného, t a k t o

rozhodol:

I. M e n í rozsudok Okresného súdu Kežmarok zo dňa 25.03.2019, číslo konania 1P/10/2019 – 61 v časti výživného na maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX tak, že počnúc dňom 16.03.2023 je otec G. B., nar. XX.XX.XXXX povinný prispievať na výživu maloletého A. sumou 120 Eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky C. D., nar. XX.XX.XXXX.

II. Vo zvyšnom rozsahu návrh matky z a m i e t a .

III. Dlžné výživné na maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 16.03.2023 do 28.06.2023 v sume 280 Eur je otec G. B., nar. XX.XX.XXXX p o v i n n ý uhradiť k rukám matky C. D., nar. XX.XX.XXXX v lehote do 28.09.2023.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom podaným na tunajšom súde dňa 16.03.2023 sa matka mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd zvýšil výživné na maloletého, a to na sumu 150 Eur.

2. V návrhu navrhovateľka uvádza, že mal. A. B. bol Okresným súdom Kežmarok zverený do osobnej starostlivosti matky. Výživné na maloleté dieťa bolo schválené Okresným súdom Kežmarok dňa 24.04.2019, pod sp.zn. 1P/10/2019. Na základe rozhodnutia súdu vznikla otcovi maloletého, G. B., povinnosť platiť na maloletého výživné vo výške 50 eur mesačne, a to k rukám matky do 20. dňa v mesiaci vopred. Vzhľadom na to, že bolo výživné na dieťa určené približne pred štyrmi rokmi, ide samo o seba o skutočnosť, ktorá zakladá zmenu pomerov odôvodňujúci zmenu výšky výživného v zmysle ustanovenia § 78 ods. 1 zákona o rodine. Za dobu od posledného určenia výživného došlo nielen k všeobecnému nárastu životných nákladov, ale aj k nárastu výdavkov maloletého dieťaťa. Maloletý A. od posledného určenia výživného začal navštevovať materskú školu s čím sa spájajú zvýšené náklady zhruba 46 eur mesačne, taktiež náklady na ošatenie a obuv, ďalej bola maloletému diagnostikovaná krátkozrakosť, s čím sú spojené ďalšie výdavky. Maloletý od septembra nastúpi do prvého ročníka ZŠ, čo znamená pre matku, ako samoživiteľku značný zásah do už teraz chýbajúcich financií. Ďalším dôvodom na zvýšenie výživného je nepravidelnosť platenia výživného zo strany otca. Ide o financie, ktoré dieťa pravidelne k svojmu životu potrebuje a s ktorými vo svojom mesačnom rozpočte matka ráta, žiaľ nedeje sa tak. Súdom stanovené výživné neplatí takmer vôbec a niekedy sa stane, že potom jednorazovo určitú

čiasťku vyplatí, čo ale matkinu situáciu vôbec neľahčuje. Otec sa s maloletým nemá záujem stretávať spôsobom, aký určil súd a vyhlasuje, že maloletý nie je jeho dieťa a on má len jedného syna, ktorého má so súčasou partnerkou. Urážky typu, že je mentálne retardovaný a má Downov syndróm sú úplne normálne. Dieťa sa osobnostne rozvíja, má čoraz viac záľub a aj v budúcnosti bude mať, s čím súvisí aj nutnosť ich financovania. Matka maloletého náklady na všetky potreby nie je schopná sama uhradiť. Matkin mesačný príjem zo zamestnania je zhruba 800 eur mesačne. Za nájomné a plnenia s užívaním bytu, v ktorom býva spoločne s mamou a deťmi je 200 eur mesačne. Výdavky na stravu zhruba 400 eur mesačne.

3. Uznesením č. k. 12P/81/2023 - 7 zo dňa 05.04.2023 súd ustanovil maloletému A. B. na zastupovanie v konaní procesného opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok.

4. Dňa 14.04.2023 otec doručil tunajšiemu súdu svoje vyjadrenie, v ktorom uvádza, že so zvýšením výživného na sumu 150 eur nesúhlasí. Príjem otca predstavuje mesačne sumu 838,36 eur, z čoho zaplatí zdravotné poistenie vo výške 84,77 eur mesačne, paušál 39 eur, PHM 100 eur mesačne, nájomné za garáž 60 eur mesačne, sporenie pre syna J. B. 30 eur, strava 400 eur mesačne. Za mesiac tak musí vyžiť zo sumy 74,59 eur. Matke môže platiť maximálne 80 eur mesačne. K svojmu synovi A. sa snažil dostať, no matka mu ho samého nedá. Snaha otca vychovať svojho syna sa pomínula. Momentálne žije otec od roku 2020 so svojou partnerkou, s ktorou má syna J., a s ktorou vychováva ďalšie dve deti. Platia spolu všetky výdavky od bývania, stravy, ošatenia pre deti a rôznych vecí pre ich vývin. Matka maloletého sa od narodenia A. B. nestarala, po 6 mesiacoch ušla do práce. Otec 4 roky zaopatruoval maloletého, s čím prestal po vydaní rozsudku v roku 2019 keď odmietala matka doniesť obuv mal. na obmenu vecí, všetko čo mu otec nakúpil, matka speňažila vo svoj prospech. Matka nemá finančnú gramotnosť, nevie hospodáriť, má všade dlhy od úverov v banke a stále vyhľadáva nebankové pôžičky. Matka napriek naliehaniu otca 6 rokov odmietala ísť s maloletým k lekárovi. Za zdravotný stav maloletého (otec poukazuje na problémy so zrakom) môže jedine matka, ktorá 6 rokov ignorovala otca, jeho matku a aj lekára. Syna videl naposledy v septembri minulého roku. Maloletý bol podvyživený, nekomunikoval, sedel na zemi a nevnímal realitu okolo seba. Otec mu do škôlky priniesol sladkosti a pyžamo. Všetko čo otec maloletému kúpil mu poobede doniesla matka k jeho matke s tým, že otec nemá nárok na A. a ani nárok sa na neho pýtať v škôlke ani u lekára. Maloletý od roku 2020 nechodieval medzi deti, bol zavretý doma pred televízorom. Maloletý nepozná čo je to dovolenka, opekačka, futbal, bicyklovanie, hranie sa s deťmi, výlety, sánkovačka, o čo ho pripravila jeho matka. Maloletý pozerá televízor, hrá sa hry na telefóne. Matka ho krmila suchými rožkami a sekanou za 2 eurá, naučili ho piť kolu a samé nezdravé potraviny.

5. Dňa 27.04.2023 na informatívnom stretnutí v záujme zmierneného vyriešenia veci matka pri výsluchu uviedla, že jej životná situácia sa zmenila a všetko šlo hore. Otec maloletého niekedy neplatí, niekedy platí. Teraz jej nezaplatil dva mesiace. Keď maloletému niečo sem tam kúpil, potom si to pýtal nazad. Maloletý nosí okuliare, platili 100 eur, strava za všetkých troch ju vychádza približne na 400 eur mesačne, škôlka za maloletého stojí 46 eur mesačne.

6. Otec maloletých detí na informatívnom stretnutí konanom dňa 27.04.2023 uviedol, že s podaným návrhom nesúhlasí. Trvá na tom, čo uviedol vo svojom vyjadrení. Jeho syn si nezaslúži 150 eur. Matka mu nevie ani tepláky kúpiť. Otec nemá o svojho syna záujem, nevidel ho 4 roky. Otec vychováva tri deti, stará sa o ne. Maloletý je po matke retardovaný, z otcovej rodiny nikto okuliare nenosil.

7. Súd vo veci nariadil pojednávanie na 28.06.2023, ktorého sa zúčastnili obidvaja rodičia maloletého a procesný opatrovník maloletého.

8. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom otca, matky a procesného opatrovníka maloletých detí, listinnými dôkazmi, a to najmä oboznámením sa s návrhom matky na zvýšenie výživného, dokladmi týkajúcich sa majetkových pomerov rodičov a nákladov na výživu maloletého a s obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 1P/10/2019.

9. Matka maloletého na pojednávaní zotrvala na podanom návrhu, pričom vo výpovedi uviedla, že návrh podala preto, že všetky finančné náklady narástli a výživné v sume 50 eur sa jej zdá byť málo. Naposledy bolo výživné upravené rozhodnutím súdu v roku 2019. Navrhovateľka býva u matky s dvomi deťmi. Mesačne uhrádza nájomné vo výške 200 eur a zároveň platí 40 eur za elektrinu. Plyn nemajú

zavedený a voda je zahrnutá v nájomnom. Kúrenie majú elektrické. Matka platí sumu 62 eur za paušál, internet a televíziu. Výdavky na stravu má matka vo výške približne 400 eur mesačne, ktoré pripadajú na navrhovateľku, jej dve deti a jej matku. Na druhé dieťa navrhovateľky je jej otec dieťaťa zviazaný platiť výživné v minimálnom zákonnom rozsahu, ktoré je jej vyplácané čiastočne prostredníctvom insolvenčnej spoločnosti z Čiech. Maloletý A. navštevuje MŠ Kuzmányho v Kežmarku. Za škôlku matka uhradza 18 eur mesačne. V septembri maloletý nastúpi na ZŠ Cirkevnú Kežmarok. Výdavky na hygienu maloletého sú len bežné, do sumy 20 eur mesačne. Ošatenie maloletému matka kupuje každé 2-3 mesiace, ide o bežné veci, na ktoré vynakladá 20-30 eur mesačne. Zdravotný stav maloletého je dobrý, pre krátkozrakosť však teraz začal nosiť okuliare. Na okuliare matka vynaložila sumu 100 eur. Maloletý nemá žiadne ďalšie zdravotné komplikácie. Krúžky ani záujmové aktivity maloletý nemá, nie sú na to financie. Matka má lepšiu výplatu, pretože pracuje v soboty a sviatky. Matka je odmeňovaná v práci od hodín, zarobí si od 800-1200 eur mesačne. Matka poberá prídavky na deti vo výške 120 eur dohromady. Ďalšie príjmy nemá. Otec sa o maloletého už asi 4 roky nezaujíma. Nemá záujem ani o telefonický kontakt s maloletým. Otec prispieval od začiatku roku na maloletého v zmysle právoplatného rozsudku a nad rámec toho nič neprispel. Otec sa stará o dve cudzie deti, jeho priateľka nepracuje. O tri dni idú do Chorvátska a na to peniaze má.

10. Otec maloletého na pojednávaní vyjadril nesúhlas s podaným návrh. Uviedol, že platiť zvýšené výživné mu neumožňuje jeho finančná situácia. Príjem otca v súčasnosti pochádza zo zmluvy, ktorú súdu už predložil, na základe ktorej poberá 838,36 eur. Žiadny ďalší príjem otec nemá. Otec má základné vzdelanie. Mesačne má výdavky na zdravotné poistenie vo výške 84,77 eur, paušál + telefón spláca po 48,33 eur. Otec má v prenájme garáž, za ktorú platí 60 eur mesačne, na PHM vynaloží 100 eur mesačne. Býva spoločne s priateľkou a tvoria päťčlennú rodinu. Otcova priateľka je na rodičáku do 30.07.2023, kde poberá rodičovský príspevok vo výške 380 eur. Ďalším výdavkov otca je nájomné vo výške 220 eur vrátane energií, čo uhradza na polovicu so svojou priateľkou. Na stravu pre všetkých členov domácnosti otec mesačne vynaloží 400 eur. Otec je fajčiarom, čo ho mesačne vyjde na sumu 100 eur. Na oblečenie pre seba otec miňa len zriedkavo, pretože je šetrný a šatí svoje deti. Na hygienické prostriedky otec nepravidelne vynaloží sumu 50 eur mesačne. Otec býva s partnerkou, s ktorou má syna J. B., ktorý bude mať dva roky. Ďalej s nimi bývajú aj dvaja synovia otcovej priateľky, ktorých má so svojimi predchádzajúcimi partnermi. Otcovia detí majú na nich určenú vyživovaciu povinnosť 150 eur a 90 eur, ktorú si však neplnia riadne. Matka mu maloletého nechcela dať, čo bolo dôvodom toho, že v minulosti podal návrh na určenie výživného. Matka mu maloletého nedala za 4 roky ani raz. Otec ju urgoval, po neúspechu si povedal, že bolo dosť. Návrh na výkon rozhodnutia otec nepodal, pretože nemal čas.

11. Opatrovník maloletých detí sa na pojednávaní vyjadril, že so zvýšením výživného súhlasí, nakoľko je to v záujme maloletého dieťaťa. Maloletý v septembri nastupuje do 1. ročníka, s čím bude matka mať zvýšené náklady. Pokiaľ ide o starostlivosť matky o maloletého, z vyžiadaných správ pediatra a zo škôlky a vykonaného šetrenia nevyplývalo to, že by matka zanedbávala starostlivosť o maloletého. Matka sa o maloleté dieťa stará a zabezpečuje mu všestrannú starostlivosť. Otec o stretávanie s maloletým nemá záujem. V roku 2019 boli rodičia na ÚPSVaR, kde sa ústne dohodli na stretávaní otca s maloletým v prítomnosti matky. Otec s tým však nesúhlasil a od 29.04.2019 v predmetnej veci na ÚPSVaR nebol.

12. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok v správe zo dňa 27.04.2023 uvádza, že matka spolu s maloletým A. a dcérou B. K. D. (14 ročnou) a svojou matkou žije v trojizbovom byte, ktorý je vo vlastníctve starej matky K. D.. Obe deti majú svoju detskú izbu zariadenú pre ich potreby, každé dieťa má svoje lôžko. Náklady na bývanie v sume 200 eur nájomné uhradza matka, vlastníčka bytu uhradza zálohové platby za elektrinu a plyn. Okrem uvedeného matka zakupuje aj potraviny do domácnosti v sume cca 400 eur mesačne aj spolu s oblečením a potrebami pre deti do školy a MŠ. Mal. A. navštevuje MŠ ul. K. Kuzmányho v Kežmarku, Matka uhradza stravné 46 eur mesačne, dieťa absoluuje predprimárnu prípravu. Maloletý A. je zdravý, prekonáva iba bežné detské ochorenia. V súčasnosti mu diagnostikovali vadu zraku, nosí okuliare, náklady na dioptrické okuliare činili sumu 100 eur. Matka má vyživovaciu povinnosť aj k maloletej B. K. D.. Matka maloletého dieťaťa pracuje ako strojník v Tatranskej mliekarni, pracuje iba v rannej smene. Jej príjem zo závislej činnosti sa odvíja od počtu odpracovaných hodín, činí mesačne cca od 800 eur do 1200 eur mesačne, poberá aj výživné, ktoré nie je uhrádzané pravidelne od otcov detí a prídavok na dve nezaopatrené maloleté deti v sume 120 eur mesačne. Z uvedeného príjmu uhradza okrem nájomného a zakupovania potravín do domácnosti aj internet, paušál a TV v sume 60 eur mesačne. Otec maloletého syna sa o syna nezaujíma vôbec, posledný kontakt otec – syn bol asi pred štyrmi rokmi. Maloletý otca vôbec nepozná. Matka má vedomosť, že otec pracuje u podnikateľa

(kamaráta) rozváža jedlo. Názov zamestnávateľa otca dieťaťa matka nepozná. Matka má vedomosť od matky otca (starej matky maloletého dieťaťa), že príjem otca by sa mal pohybovať cca 900 eur mesačne netto. Obaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť k dvom maloletým deťom, p. B. aj k synovi J. B., nar. XX.XX.XXXX. V súčasnosti má matka vytvorené vhodné podmienky pre zdravý vývin mal. dieťaťa, ktorému zabezpečuje všestrannú starostlivosť.

13. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok v správe zo dňa 26.06.2023 uvádza, že v súvislosti s konaním vedenom na súde o návrhu na zvýšenie výživného na maloleté dieťa A. B. bolo zistené, že od poslednej návštevy v domácnosti mal. A. B. a od poslednej správy z prešetrenia rodinného prostredia na okresný súd zo dňa 27.04.2023 sa bytové, finančné a sociálne pomery matky a mal. A. nezmenili. Na základe vyjadrenia otca k návrhu matky zo dňa 14.04.2023 si úrad vyžiadal správy od pediatra MUDr. Miriam Štubňovej /odpoveď zo dňa 12.06.2023/ a z Materskej školy Karola Kuzmányho v Kežmarku / odpoveď zo dňa 13.06.2023/, u ktorých neboli dokázané nedostatky poukazujúce na zanedbávanie starostlivosti o maloleté dieťa zo strany matky. Matka má vytvorené vhodné podmienky pre zdravý vývin maloletého dieťaťa, ktorému zabezpečuje všestrannú starostlivosť. Iné nové skutočnosti neboli zistené.

14. Rozsudkom Okresného súdu Kežmarok zo dňa 25.03.2019, č. k. 1P/10/2019 - 61, právoplatným dňa 25.03.2019 súd schválil rodičovskú dohodu v tomto znení:

Maloletý A. B., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti matky C. D., nar. XX.X.XXXX, ktorá bude spravovať jeho majetok a zastupovať ho v bežných veciach.

Otec G. B., nar. XX.X.XXXX sa zaväzuje prispievať na výživu maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX výživným v sume 50,- eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky C. D., nar. XX.X.XXXX a to od 1.4.2019.

Otec G. B., nar. XX.X.XXXX je oprávnený sa stretávať s maloletým A. B., nar. XX.XX.XXXX dva víkendy v každom kalendárnom mesiaci v sobotu od 9.00 hod. do 17.00 hod. a v nedeľu od 9.00 hod. do 17.00 hod. K. C. D., nar. XX.X.XXXX je povinná maloletého na styk s otcom riadne pripraviť.

15. Z vykonanej lustrácie v evidencii Sociálnej poisťovne vyplýva, že matka je v od 06.06.2012 zamestnaná v spoločnosti Tatranská mliekareň a.s. a jej priemerný vymeriavací základ za obdobie mesiacov január 2023 až apríl 2023 predstavuje sumu 1 029,57 eur. Otec v uvedenej evidencii nemá vedený žiadny aktuálny záznam o zamestnaní ani o poberaní dávok vyplácaných Sociálnou poisťovňou.

16. Z otcom predloženej Zmluvy o poskytovaní pracovnej asistencie zo dňa 23.08.2022 vyplýva, že otec túto zmluvu uzavrel ako pracovný asistent s užívateľom pracovnej asistencie K. F.. Zmluva bola uzavretá na dobu určitú od 01.09.2022 do 30.07.2023. Zmluvné strany si dohodli pohyblivú pracovnú dobu v rozsahu 8 hodín denne. Užívateľ pracovnej asistencie sa zaväzuje vyplácať pracovného asistenta najneskôr do 20. dňa v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom bola asistencia vykonaná, mesačná odmena asistenta je 838,36 eur.

17. Z doložených rodných listov súd zistil, že dňa 16.11.2016 sa narodil A. B. rodičom G. B., nar. XX.XX.XXXX a C. D., nar. XX.XX.XXXX a dňa 31.07.2021 sa narodil J. B. rodičom G. B., nar. XX.XX.XXXX a C. F., nar. XX.XX.XXXX.

18. Z ročného mzdového listu matky na rok 2022 vyplýva, že matka za obdobie roku 2022 poberala od zamestnávateľa Tatranská mliekareň a.s. čistý príjem vo výške 10 487,98 eur (priemerne 874 eur mesačne) a za mesiace január a február 2023 poberala čistý príjem vo výške 1 359,02 eur (priemerne 679,51 eur mesačne).

19. Z matkou doloženého výpisu z bankového účtu vyplýva, že v mesiaci máj 2023 boli z jej účtu (okrem iných) vykonané nasledovné platby: suma 40 eur označená ako „elektrina“, suma 62,35 eur označená ako „paušál“ a suma 100 eur označená ako „byť“.

20. Predmetom tohto konania bol návrh matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa, a to zo sumy 50 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne. Podaný návrh matka odôvodňovala všeobecným zvyšovaním

výdavkov maloletého dieťaťa, jeho nadchádzajúcim nástupom na základnú školu, ako aj tým, že otec výživné platí nepravidelne.

21. Naposledy bola vyživovacia povinnosť otca k maloletému A. upravená rozsudkom Okresného súdu Kežmarok zo dňa 25.03.2019, č. k. 1P/10/2019 – 61, právoplatným dňa 25.03.2019, pričom súd zaviazal otca povinnosťou prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 50 Eur mesačne.

22. Podľa § 121 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

23. Podľa § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákon o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

24. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

25. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

26. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

27. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

28. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

29. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

30. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

31. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

32. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

33. Odôvodnené potreby oprávneného (maloletého dieťaťa) zahŕňajú jednak potreby základné: stravovanie, ošatenie, hygiena, školské výdaje, cestovné do školy, pomerná časť nákladov na bývanie, náklady na zdravotnícku starostlivosť a pod., ako aj potreby v širšej miere prispievajúce k rozvoju osobnosti mladého človeka: kultúra, šport, mimoškolské aktivity, záujmy, záľuby, prázdninové pobyty, atď., to všetko primerané veku. U detí útlejšieho veku sú to aj všetky predmety stimulujúce ich fyzický a mentálny rozvoj (hračky, veci pre zábavu, hry a pod.).

34. Súd poukazuje na skutočnosť, že povinnosťou súdu rozhodujúceho o zmene rozhodnutia je vždy skúmať zmenu pomerov, ktorá nastala medzi účastníkmi od posledného rozhodnutia. Zmenou pomerov v zmysle ustálenej súdnej praxe súdov je i plynutie času (v zásade nastáva uplynutím troch rokov od poslednej úpravy, ak súčasne nenastali iné relevantné skutočnosti), pretože maloleté dieťa rastie a vyvíja sa, s čím sú spojené zvýšené výdavky. Ďalej zmenou je i trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa a pod. Zároveň však súdu v žiadnom prípade neprislúcha hodnotiť, či pôvodne určené výživné bolo primerané, lebo v takomto prípade by dochádzalo k neprípustnej reparácii, už právoplatného rozhodnutia.

35. Pre správne určenie rozsahu vyživovacej povinnosti je dôležité vyhodnotenie zákonných kritérií, a to sú schopnosti a možnosti, majetkové pomery oboch rodičov, ich životná úroveň, osobná starostlivosť o dieťa a vyhodnotenie miery osobnej starostlivosti, vyhodnotenie výdajov rodičov, zhodnotenie oprávnenosti týchto výdajov. Pri povinnom rodičovi vyhodnotí jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, prípadne aj otázku jeho možného zárobku, ak sa vzdá výhodnejšieho zamestnania alebo majetkového prospechu, prípadne, ak berie na seba povinný rodič neoprávnené riziká. Taktiež osobnú starostlivosť matky a tieto plnenia nemateriálnej povahy je potrebné pričítať matke na plnenie vyživovacej povinnosti a premietnuť ich do pomeru, v akom by sa rodičia mali podieľať na úhrade výdajov maloletých detí, ktoré sú oprávnenými.

36. Pri hodnotení výdajov dieťaťa je potrebné zhodnotiť jeho potreby ako potreby základné, potom potreby, ktoré súvisia s aktivitami, záujmami, potrebami vyššieho vzdelania. Pri každých výdajoch maloletých detí, alebo oprávnených osôb je potrebné mať za to, že základné náklady, ktoré súvisia s ošatením, obuvou, hygienickými potrebami, nákupom drogérie a kozmetiky, nemusia byť exaktné preukázané. Tie sú teda považované za nejaké základné a nevyhnutné.

37. Maloletý A. mal v čase poslednej úpravy výživného dva roky a nenavštevoval školské ani predškolské zariadenie. V súčasnosti je maloletý vo veku 6 rokov, navštevuje MŠ, čo sa spája s pravidelnou úhradou sumy 18 eur mesačne s tým, že od septembra tohto roku nastúpi do 1. ročníka ZŠ, na základe čoho možno prirodzene očakávať nárast výdavkov na starostlivosť o maloletého najmä titulom úhrady za pracovné zošity, učebnice a školské pomôcky. Ďalej má matka výdavky spojené so stravou vo výške 400 eur pre 4 členov domácnosti, teda po rozpočítaní 100 eur na mal. A.. Rovnako súd rozpočítal výdavky matky spojené s úhradou elektrickej energie vo výške 40 eur (10 eur na osobu), nájomného vo výške 200 eur (50 eur na osobu) a rovnako tak s úhradou faktúr za telefón, paušál a internet, ktorý nepochybne užíva aj maloletý, a to v sume 62 eur mesačne (15,50 eur). Nesporná bola v konaní aj výška výdavkov matky na hygienu maloletého 20 eur mesačne a náklady na ošatenie maloletého v sume 20-30 eur mesačne. Taktiež je zrejmé, že u maloletého sa objavili zdravotné problémy súvisiace so zrakom, v dôsledku čoho matka musí zakupovať maloletému okuliare, čo predstavuje jeho nepravidelný výdavok, za ktoré naposledy uhradila sumu 100 eur.

38. Ďalej súd mal za preukázané, že maloletý toho času nie je schopný sám sa živiť, pretože navštevuje materskú školu, teda nemá žiaden príjem. Súd zdôrazňuje, že vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu majú rodičia (matka i otec), pričom platí, že súd individuálne skúma možnosti, schopnosti a majetkové pomery, životnú úroveň, počet a výšku iných vyživovacích povinností každého z rodičov, plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa a starostlivosťou o dieťa a starostlivosťou o domácnosť, ktorej členom je dieťa.

39. Súd skúmal osobné a majetkové pomery oboch rodičov. Maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky, s ktorou žije v spoločnej domácnosti, osobnú starostlivosť tak zabezpečuje matka. Príjem matky sa pohybuje v rozmedzí 800 – 1 200 eur mesačne titulom mzdy, pričom matka poberá rodinné prídavky v sume 120 eur (spolu na obe jej deti), výživné v sume 50 eur na mal. A. a v minimálnej zákonnej sume na jej druhé maloleté dieťa. Mesačné náklady na bývanie sú v sume 200 eur nájomné, 40 eur elektrina, 62 eur paušál, internet a TV. Ďalej má výdavky na stravu v sume 400 eur a možno predpokladať jej ďalšie bežné výdavky v súvislosti so zabezpečením ošatenia a hygienických potrieb. V spoločnej domácnosti žije s dvoma maloletými deťmi a svojou matkou, s ktorou sa na úhrade týchto výdavkov podieľa. Okrem toho má matka ďalšiu vyživovaciu povinnosť, nakoľko je jej do osobnej starostlivosti zverené ďalšie dieťa. V čase poslednej úpravy matka poberala na mal. A. rodičovský príspevok vo výške 220,70 eur a bola zamestnaná v spoločnosti Tatranská mliekareň a.s. na dobu neurčitú s príjmom 2,16 eur za hodinu pri pracovnom čase 37,5 h týždenne.

40. Pokiaľ ide o príjem otca, tak otec vo svojom vyjadrení uviedol hrubý príjem v sume 838,36 eur mesačne, čo je viac ako príjem, ktorý otec dosahoval pri poslednej úprave výživného v roku 2019, a ktorý bol v sume 61,60 eur titulom dávky v hmotnej núdzi, pričom pracoval len sezónne. Teda súd mal jednoznačne za preukázané, že od posledného rozhodnutia doposiaľ, došlo na strane otca k zvýšeniu jeho príjmu a to niekoľkonásobne.

41. Pokiaľ ide o otcove výdavky spojené s bývaním, tieto predstavujú sumu 220 eur mesačne titulom nájomného vrátane energií, ktoré uhrádza na polovicu so svojou družkou. Na stravu minie mesačne okolo 400 eur pre päťčlennú domácnosť v ktorej žije spolu s družkou, ich spoločným synom J. a dvoma maloletými deťmi, ktoré pochádzajú z predchádzajúcich vzťahov družky. Ďalšie výdavky otca predstavujú výdavky na zdravotné poistenie v sume 84,77 eur, paušál a telefón 48,33 eur, nájom garáže 60 eur, PHM 100 eur mesačne, cigarety 100 eur mesačne, nepravidelne vynaloží 50 eur na hygienické prostriedky a zriedkavo vynaloží finančné prostriedky na svoje ošatenie.

42. Otec sa s maloletým dlhodobo nestretáva ani ho nekontaktuje. Výživné matke uhrádza v rozsahu určenom súdom. Ako milujúci rodič by mal vyvinúť maximálnu snahu k tomu, aby svojmu dieťaťu mohol poskytovať primerané výživné zodpovedajúce jeho potrebám, pokiaľ s ním nežije v spoločnej domácnosti a osobne sa o neho nestará. Súd poukazuje na to, že cieľom výživného je zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že pred potreby rodiča kladie zákon potreby dieťaťa, preto každý rodič má v prvom rade zabezpečiť výživu. Zároveň výživné je prednostná pohľadávka a cieľom výživného je zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že pred potreby rodiča kladie zákon potreby dieťaťa, preto každý rodič má v prvom rade zabezpečiť výživu dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na svoje potreby. Súd preto rozhodol o zvýšení vyživovacej povinnosti otca k maloletému A. z dôvodu uplynutia obdobia viac ako troch rokov od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, vzhľadom na niekoľkonásobné zvýšenie príjmu otca od posledného rozhodnutia, s ohľadom na to, že otec sa s maloletým nestretáva ani nekontaktuje. Do úvahy súd bral majetkové pomery matky, ktorá je zamestnaná a poberá prídavky. Matka býva aj so svojimi maloletými deťmi v byte, za ktorý uhrádza vyššie špecifikované platby. Od posledného rozhodovania jej nepribudla žiadna vyživovacia povinnosť. Matka si plní vyživovaciu povinnosť nie len finančnou formou, ale aj formou osobnej starostlivosti, keďže otec sa s maloletým vôbec nestretáva, ako aj vecnou formou, čím zároveň maloletému umožňuje participáciu na jej majetkových pomeroch. Pokiaľ ide o pomery otca, súd na základe vykonaného dokazovania ustálil, že otec je aktuálne zamestnaný s dohodnutou hrubou mzdou vo výške 838,36 eur mesačne. Súd zohľadnil aj to, že otec má ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči svojmu maloletému synovi J., s ktorým býva v spoločnej domácnosti a o ktorého sa stará spolu so svojou súčasnou družkou. Býva v prenajatom byte spolu so svojou družkou, jej dvomi deťmi a spoločným synom J.. Súd v súvislosti s argumentáciou otca, že sa stará o päťčlennú domácnosť uvádza, že v zmysle vyššie uvedených východísk určovania vyživovacej povinnosti je vyživovacia povinnosť rodičov voči svojim deťom výdavkom majúcim prednosť pred všetkými ďalšími výdavkami rodičov. Súd preto nezohľadňoval otcom deklarované výdavky nad rámec výdavkov nevyhnutných na výživu otca a jeho maloletého syna J.. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že na maloleté deti otcovej družky sú zaviazaní vyživovacou povinnosťou otcovia jej maloletých detí, a to v zmysle totožných princípov a úvah, ako tomu je v predmetnej veci. Vychádzajúc z ustanovenia § 62 ods. 5 zákona o rodine, keď výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov, súd konštatuje, že pri hodnotení úrovne oprávnených nákladov rodiča vyhodnotil v neprospech otca skutočnosť, že má nadštandardné výdavky na fajčenie, podľa jeho vlastného vyjadrenia v sume 100 eur mesačne, ako aj výdavkov na prenájom garáže v sume 60 eur, preto tieto výdavky pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti otca k maloletému nezohľadnil.

43. U oboch rodičov súd zohľadnil to, že majú bežné výdavky spojené so stravovaním, odievaním a hygienou.

44. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom súd vychádzal z majetkových a príjmových pomerov oboch rodičov, ktoré v konaní zistil, berúc do úvahy skutočnosť, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o maloleté dieťa osobne stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Na druhej strane uspokojovanie odôvodnených potrieb

maloletého dieťaťa je vždy limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov, pričom sú rozhodujúce predovšetkým reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, t. j. vekom, zdravotným stavom, najvyššie dosiahnutým vzdelaním, praxou, odbornosťou, počtom vyživovacích povinností, u samostatne zárobkovo činné osoby tiež mierou pracovnej aktivity, kvalitou práce a schopnosťou uplatniť sa v konkurencii, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä pracovnými príležitosťami primeranými vlastnostiam rodičov.

45. Súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Preto súd určil výživné do budúcnosti vo vyššej sume ako žiadal otec, nakoľko má za to, že aj keď je otec zamestnaný na dobu určitú, bude schopný (a bude jeho povinnosťou) po skončení súčasného pracovného pomeru nájsť si zamestnanie prinajmenšom s obdobnou výškou príjmu ako je tomu v súčasnosti.

46. Pre účely kvantifikácie výživného si súd vo svojej rozhodovacej činnosti osvojil materiál Ministerstva spravodlivosti Českej republiky z roku 2010. Tzv. tabuľkové výživné je totižto prostriedkom štandardizácie rozhodovacej činnosti súdov, vždy však len s odporúčacím charakterom. Jeho vytvorenie je vo svojej podstate analýzou rozhodovacej činnosti v obdobných skutkových okolnostiach, a jeho použiteľnosť v preskúmanom prípade umožňuje blízkosť právneho prostredia Českej republiky. Zákonná úprava pre aplikáciu tabuľkového výživného nie je dôvodná, keďže nemá záväzný charakter, zároveň nahrádza aktivitu, ktorú by inak musel vykonať súd, aby nastolil princíp právnej istoty a zabezpečil vo svojej rozhodovacej činnosti, že v skutkovo obdobných veciach nebude rozhodované rozdielne. Zohľadňujúc potom okolnosti preskúmanej veci, kedy na strane otca, matky, ani maloletého niet žiadnych špecifických výdavkov, aplikácia tabuľkového výživného je vhodným prostriedkom pre kvantifikáciu výživného zo strany otca.

47. Otec potvrdil, že mesačne zarába 838,66 eur z čoho uhradza 84,77 eur na zdravotné poistenie, okrem vyživovacích povinností voči mal. A. má ďalšiu jednu vyživovaciu povinnosť. Mal. A. je vo veku 6 rokov a mal. J. vo veku 1 roku. V zmysle metodiky k tabuľkovému výživnému detí vo veku 0 – 5 rokov zodpovedá výživné v rozsahu 11 – 15 % čistého príjmu rodiča a detí vo veku 6 – 9 rokov 13 – 17 % čistého príjmu povinného rodiča. Zohľadniac počet vyživovacích povinností otca v prípade mal. A. súd zohľadniac mieru osobnej starostlivosti otca v rozsahu 0 %, považoval za primerané výživné predstavuje sumu 120 Eur mesačne (14,31 % príjmu).

48. Súd priznal výživné od 16.03.2023, teda od podania návrhu na súd. Zároveň súd vyčíslil otcovi aj dlžné výživné u mal. A. za obdobie od 16.03.2023 do 28.06.2023 v celkovej sume 280 eur. Vychádzal pri tom zo zvýšenia výživného o 70 eur, a to za obdobie mesiacov marec – jún 2023, t. j. 70 eur x 4 mesiace. Vzhľadom na výšku dlžného výživného, platobné schopnosti otca, ako aj súčasné pomery matky, povolil súd splatenie dlžného výživného v lehote do 28.09.2023. Zároveň vzhľadom na finančné možnosti otca, súd mal za to, že takto umožnené splatenie dlžného výživného nijako neohrozí zabezpečovanie základných potrieb otca.

49. Nakoľko súd vychádzajúc z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že je dôvodné zvýšiť výšku výživného, ktoré platí otec na mal. A. na sumu 120 eur a matka navrhovala zvýšenie na sumu 150 eur, súd návrh matky v rozsahu prevyšujúcom sumu 120 eur zamietol.

50. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

51. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

52. Podľa § 58 ods. 1 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

53. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko si náhradu trov konania účastníci ani neuplatnili.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Poprad, písomne, a to v troch vyhotoveniach. (§ 355 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa má uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka a čo sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a uvedená spisová značka konania. (§ 127 a § 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (62 ods. 1 CMP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie súdneho výkonu rozhodnutia.